

سىمىل پيويستى به نه خ

- * تۆرى ئاويخواردنه وه كۆنه و پيويستى به نوپكردنه وه ههيه
- * ريگاي كۆمه لگا و گونده كان زۆر خراپ و بييسه روبه ره
- * هاوولاتيانى كۆمه لگاكاني سيمىل داواى تاپوكردى خانووه كانيان دهكهن

ۆشخانه و ئاوه رۆ ههيه

سىمىل ناحيه كانى فايده باتىل و ٦ شارهوانى ديكى وه كر مسيريك و تهناهى و ١٥٧ گونڊو و ١٥ كۆمه لگا له خۆده گریت، پرويهى قهزای سىمىل ١٠٠٠ كیلۆمتر چوارگۆشهيه و به ناوچهيهكى كشتوكالى دادنه ریت، له قهزای سىمىل ژماره دانىشتوانه كى زياتر له ١٦٠ هزار كهسو (٢٤٠٠) خێزانی ئاوارهى شاره كانى عێراق و كوردی باكوور و كوردی رۆژئاواش ههيه واته به ههرسى چۆره ئاواره كانه وه ژمارهيه كى په كجار زۆر له ئاواره له قهزای سىمىل و سنووره كى ههيه كه نه مانهش ههه هموویان پێویستیان به خزمهتگوزارى ههيه، له سهرده انىكى تيمى گۆفارى گولان بۆ ناو سهنتهرى قهزاکه و كۆمه لگای مسيريك و ميرينى ژمارهيهك هاوولتیا نمان دواند كه له بواری كه موكوپى خزمهتگوزارى و نهولهويه تى كارو پرۆژهى پێویست بۆ گه ره كه كانیان داواكارى خۆیان بۆ حكومه تى هه رێمى كوردستان هه بوو، كه له دووتویى نهم راپۆرتته بلاوى ده كینه وه.

كەموكۆپى لە خزمەتگوزارىدا ھەيە

لەناو سەنتەرى سېمىل چەند ھاۋولاتىيە كمان دواند، ھاۋولاتىيە ئىدىيە رەمەزان لە گەرەكى گولان سەبارەت بەخرابى كۆلان و كۆنى تۆرى ئاۋىخواردنەۋە وتى: (لە سېمىل گىرقتى خزمەتگوزارىمان ھەيە، زۆرىيە ئىۋ گەرەكانەى نوپن شەقامەكانى قىرتاۋو كۆنكرىت نەكراون، تەنانەت زۆر رېنگاى كۆنىش ھەيە تېكچوون و پىۋىستىيان بەچاككردەۋە ھەيە، بەلام كۆنى تۆرى ئاۋىخواردنەۋەى قەزاكەمان بەگىرقتى سەرەكىمان دادەنرېت چونكە پىۋەندى بەتەندروسىتىمانەۋە ھەيە، ھەربۇيە پىۋىستى بەچارەسەر كىردنى خىرا ھەيە، چونكە لە زۆرىيە گەرەكەكان لەبەر كۆنى تۆرى ئاۋىخواردنەۋە بۇرىەكانمان ناۋەناۋ دەشكىت يا تېكەل بەناۋى پىس دەيىت). ھەر سەبارەت بەيىسەرۋەرى شەقامەكان ھاۋولاتىيە سىلمان كەرىم لە گەرەكى گەلاڧىژ وتى: (كۆلان و شەقامەكانمان خراب و يىسەرۋەرە لە ۋەزى زستان زۆر بە زەحمەت مىندالەكانمان دىچن بۇ قوتابخانە). ئەم ھاۋولاتىيە ئامازى بەگىرقتىكى تىش كىرد ئەۋىش نەبوونى ئاۋەرۋىيە و گەلبى لەبەرنامە و كارى شارۋانى كىرد بەۋەى كۆلان و شەقام رىك دەخەن و قىرتاۋى دەكەن كەچى ئاۋەرۋىيە نىيە بۇيە ئەم ھاۋولاتىيە پىرسار دەكات و دەئىت: (چۆن دەيىت گەرەكىك ئاۋەرۋىيە نىيەت بىن قىرتاۋى يا كۆنكرىتى بكن؟). ئەم لەلەيكى تر سىنورەكە بەگىشتى و چەند گەرەكىكى سەنتەرى قەزاكە ۋەكو گەلاڧىژ و گولان و زۆزان و روناھى و كۆمەلگەكانى ۋەكو مىسىرىك و مىرىنى و كەموكۆپى خزمەتگوزارىان زۆرە بە تايىبەتى شەقام و كۆلانەكانىيان قىرتاۋ و كۆنكرىت نەكرۋە ئاۋەرۋىيان نىيە.

سەبارەت بەكەموكۆپى بوارى پەرۋەردەش رەسول محەمەد وتى: (لەبەر ئەۋەى ئىستاكە قوتابخانەكانمان بەشى زۆرىان سى دەۋامىن و پۇلەكانى خوتىندىش قەرەبالغە، ھەربۇيە ئاستى خوتىندى مىندالەكانمان زۆر باش نىن و پىۋىستىمان بەيىنايەى قوتابخانەى نوپى ھەيە)، ھەر سەبارەت بەكەرتى پەرۋەردە ژمارەيەك لەقوتابى پىيان راگەياندىن كەۋا زۆرىيە قوتابخانەكانىيان كۆنن و خزمەتگوزارىەكانى WC گۆرەپان و باخچەى وپرانە، لەناو پۇلەكانىشدا ژمارەى قوتابىيەكان زۆرن. لەبوارى كەرتى تەندروسىتىش گەلبى و رەخنەيەكى زۆر ھەبوو دژاۋ ئەحمەد لە كۆمەلگەى مىسىرىكى وتى: (نەخۇشخانەمان خرابە و پشكىنەكانى نىيە و داۋەرمانى زۆر كەمە، تەنانەت بۇ ھەندىك نەشتەرگەرى لەبەر نەبوونى پىزىشكى پىسپۆر كە لەبىكە تەندروسىتەكەى سىمىل تەنىيا يەك پىزىشك و چەند كارمەندىكى تەندروسىتى كەمى لىيە بۇيە ناچار دەيىن بۇ پشكىنن و چارەسەر بچىنە لاي پىزىشكى تايىبەت يا سەردانى نەخۇشخانەكانى دەۋك بەكىن. لەلەيكى ترەۋە شەقامى سەرەكى مىسىرىكى تىكچوۋە بۇيە پىۋىستى بەچاككردن ھەيە)، ھەر سەبارەت بەكەرتى تەندروسىتى سالىح محەمەد لە گەرەكى كۆچەرئ وتى: زۆرىيە خەلكى سېمىل گەلبى گرانى نۇرىنگەى پىزىشكان و داۋەرمەن و پشكىنەكانىيان ھەيە و بەپى پىۋىستىش پىزىشكى شارەزاۋ پىسپۆر لەم قەزاپەدا نۇرىنگەيمان نەكردۇتەۋە، لەلەيكى تر بازار و دوكاندارەكان گرانىان خىستۇتەۋە و بە ئارەزۋىيە خۇيان نىرخ دادەننن. ھەر لە كۆمەلگەى مىسىرىكى عەبدوللا حاجى وتى: (كىشەى تاپۇكردى خانوۋ لە زۆرىيە سىنورەكە بەتايىبەتى لە كۆمەلگەكان ھەيە، ھەر بۇيە زۆر پىۋىستە خانوۋەكانمان تاپۇ بكرنن، ھاۋكات گەلبىمان لە گرانى نىرخى كارەباى حكومى ھەيە جگە لەۋەى ھەندى جار نىرخەكەش بە ھەلەۋ زىادەۋە بۇمان دىتەۋە كە لەمەشدا دەيىت سەردانى فەرمانگەى كارەبا بەكىن و چەند رۇژىك خەرىك بىن تا ھەلەكە

دەۋزەنەۋە بۇمانى راست دەكەنەۋە). سەرىبەست ئىبراھىم سەبارەت بەگىرقتى زىل و خاشاك و نەبوونى ھاۋىيە وتى: (لە ھەندى كۆلان و گەرەكدا ھاۋولاتىيان ھاۋىيە زىلۇخاشاكىيان نىيە و زىلەكانىيان لەكۆلانەكان فرىدەدەن و زۆر جارىش خەلكەكە ئەۋ زىلۇخاشاكەنە دەسۋوتىنن و دوگەلىكى زۆر پىس لە خەلك و كۆلانەكان بەردەدەن). سەبارەت بەداۋاكارىيە لاۋان ھاۋالاتى شىروان سالىح وتى: من بەگىرقتە سەم لەم باخچەيە پاسەۋانم و گەلبى و گازاندەى ئەۋم ھەيە كە حكومەتى ھەرتەم بۇچى ئىمە ناكاتە كارمەندى ھەمىشەيى، چونكە ئىستا دۋارۋىزى كارەكەم زامان نىيە . ھەربۇيە گەنج بەگىشتى لەم قەزاپەۋ ناھىەكانى دا گىرقتى دۆزىنەۋەى ھەلى كارى ھەمىشەيىيان ھەيە، ھەربۇيە ژمارەيەكى زۆرى گەنجان بەتايىبەتى ئەۋانەى خاۋەن پىروانامە نىن بىكارن. ھاۋكات برادەرەكەى باسى لەكەمى سەنتەرو شوئى گىشتى پشۋودانى لاۋان كىردو وتى: (لاۋانى قەزاكەۋ ناھىەكانىش گىرقتى نەبوونى سەنتەرىكى رۇشنىبىرى و ھونەرى و ۋەرزىيان ھەيە، لاۋان لەم قەزاپە سەنتەرىكىيان نىيە كە تىيدا مومارەسەى بەرەرە ژيان و نارەۋەۋەكانى خۇيان بكن. ھەرۋەھا سىمىل بەرفەرۋان بوۋە كەچى كەمترىن باخچەۋ پاركى تىدايە، ھەر چەندە پاركىكى گەرە لە ناۋ قەزاكە ھەيە و يارى مىندالانىشى تىدايە، بەلام زۆرىيە جار داخراۋە). دىيارەيەكى تر لەناۋ سەنتەرى سىمىل بوونى ھەيە ئەۋىش بەخىۋكردى مەرۋمالاتە لەمبارەيەۋە لەگەرەكى فراشىن محەمەد تاهىر وتى: لە ناۋ سەنتەرى قەزاكە مەرۋمالات بەخىۋ دەكرىت و ماۋەيەكە لە نىزىك گەرەك و كۆلانەكەى ئىمە شىۋىتىيان بۇ بەخىۋكردن مەرۋمالات درۋوستكردوۋە، ئىمەش لىرە لەۋ بۇن و پىسىيە بىزاربوۋىن، پىۋىستە حكومەت لە دوور شىۋىتىيان بۇ درۋوست بكات. سەبارەت بەبارودۇخى گوندىكانىش ئەم ھاۋولاتىيە وتى: گوندىكانمان زۆر كەموكۆپىيان ھەيە بە تايىبەتى لە نەبوونى بىكەى تەندروسىتى و خرابى و كۆنى قوتابخانەكانىيان و كەمى ئاۋىخواردنەۋە كە پىۋىستە حكومەتى كوردستان پشكىرى گوندىشىن و جوتىاران بكات.

زۆرىيەى پرۆژە گەورەكانى دھۆك كەوتونەتە سنورەكەمانەو، بۆيە دەبىت زياتر بودجەمان بۇ تەرخان بكرىت

چاكردىنى رېنگاوشە قامەكان
قايمقامى سىمىل سەبارەت بەگرنىگرتىن پىداويستىيەكانى قەزاكەيان وتى: ماوئى كايىنەى حەوتەم كەمە بۆيە دەبىت كارو پرۆژەكان بەخىرايەكى زۆر و ئەكتىف ئەنجام بدرىت، ئىمە وەكو قەزاي سىمىل لەم ماوئە كورئەدا داخوازى زۆرر پىويستمان ھەيە، لەو داخوازىيە سەرەكەيانەى كە بە ئەولەويەتسى كارو پرۆژەكانسى دەزانىن كە بۇ قەزاكە جىبەجىي بكرىت ئەمانەن: درووستكرن و چاكردىنى رېنگاوبانەكانى دەرەو و ناخسۇ بەتايىبەتسى شەقام و

سنورى شارەوانى و بەرفەرەوانبون شار. لە كوژاندنەوئى زەوى كىشە و گرفت لە نيوان حكومەت و خاوەن زەويىيەكان نىيە، چونكە حكومەت و لايەنى بەرپرسى تر خاوەن زەويىيەكان و جوتياران بەپىي ياساو رېنمىي قەرەبوو دەكەنەو، بەلام كىشە لەنيوان خاوەن زەوى و مەلاكەكان خۇيان ھەيە . ھەرۋەھا ئەو فرۆكەخانە كە برپارە لە سنورى دھۆكى درووست بكرىت دەكەوتتە سنورى قەزاي سىمىل، بۇ ئەو مەبەستەش نىيەكى ۵۰ھەزار دۆنم زەوى تەرخانكراو و خاوەنى ئەو زەويىيە بەرفەرەوانەش چ جوتيار چ مەلاك ھەر يەكەى بە پىي ياساو رېنمىي و

بۇ بەدواداچونى رەخنەو داواكارى خەلكى سىمىل چەند پرسىيارىكمان رووبەرەوى مازن محەمەد سەعید قايمقامى قەزاي سىمىل كەدەو كە ناوبراو ھاورا بوو لەگەل داواكارى ھاوولائىيان بەوئى گەرچى بەپىي پىويست و ئەو ئىمكاناتەى ھەيە چەندىن پرۆژەو كارى باش ئەنجامدراو، بەلام قەزاكەيان لەمە زياتر پىويستيان بەپرۆژەى خزمەتگوزارى ھەيە؛ پوختەى وەلامەكانى لىزەدا دەخەينەرەو.

دھۆك و سىمىل يەك ماستەرپلاننى ھەيە
سەبارەت بە نىيەبوونەوئى سىمىل بە

**لە سالانى رابردوو برىكى
زۆر كەنم بەرھەمھاتوو،
لەبەر ئەمە پىويستە
سايلويەكمان بۇ دروست
بكرىت**

كۆلانەكانى ناو سەنتەرى قەزاو ناحىيەو كۆمەلگەكان و سنورى ھەر(۷)شارەوانى سنورەكە، چونكە ئىستاكە ئەم لايەنە يەككە لە كىشەو كەموكورپىيەكانى قەزاو ھەر ھەموو سنورەكە، ھەر چەندە ئىستاكە رېنگاى نيوان دھۆك و باتىل بە برى زياتر لە ۴مىليار دىنار بۇ تەرخانكراو و ئەو پرۆژەيە قۇناغىكى باشى برىو، ھەرۋەھا درووستكردى چەند قوتابخانەيەك لە سەنتەرى قەزاو ناحىيەو كۆمەلگەكان و گوندەكانى سنورەكە كە بە درووستكردى ئەو قوتابخانانە رزگارمان دەبىت لە سى

مافى خۇيان قەرەبوو دەكرىنەو، بەلام كۆنە سەربازگەيەك لەوئى ھەبوو كە خەلكى ناوارە تىيدا نىشتەجىبون و ئەو مال و خىزانانەش لەنيوان ۳۵۰ تا ۴۰۰سەر خىزان و ھەر يەكەى بە پارچە زەويىيەكى نىشتەجىبون و ۲۲مىليون دىنارى عىراقى قەرەبووكرائەتەو . بەپىي ماستەرپلان و فرەوانبونى شارى دھۆك و قەزاي سىمىل ئەو دەچنەوئە ناو يەكترە تىكەل بەيەكتر دەبن، بەلام شارى دھۆك ھەر دھۆك دەبىت و قەزاي سىمىلش ھەرۋەكو خسۇ دەبىت، بەلام لەبەر ئەوئى تىكەلېبون و كەوتونەتە ناو يەك ماستەرپلانەو و كارو پرۆژەش زياترېبون بۆيە دەبىت لە لايەن ئىدارەى پارىزگاي دھۆكەو زياتر گرنگى بە سىمىل بدات و بودجەى زياتر بۇ جىبەجىكردى كارو پرۆژەى خزمەتگوزارى تەرخان بكرىت، كە لە ناستى پىداويستى و داواكارى خەلكەكە دايتت.

**لە ۲۰۱۳نەخۇشخانەيەكى
كەورە بۇ قەزاي سىمىل
پەسندكرا و زەويش لە
سنورى شارەوانى تەناھى
بۇ دابىنكراو**

سنورى شارەوانى دھۆك و كىشەى كوژاندنەوئى زەوى قايمقامى قەزاي سىمىل وتى: ماستەرپلاننى شارى دھۆك و سىمىل يەك ماستەرپلانە و تەواويو، بەپىي ئەو ماستەرپلانە زۆرىيەى پرۆژەكانى و بەرھىنان و ناوچەى پىشەسازى و چەندىن پرۆژەى ترى گرنگ و ستراتىژى و ئابورى دھۆك كەرتۆتە سنورى قەزاي سىمىل و ناحىيەى فايدى و دۆمىزەو، حكومەت بەپىي پىويستى خسۇ و كارو پرۆژەكانى پرۆسەى كوژاندنەوئى زەوى ئەنجام داوو بەردەوامىش دەبىت لە كوژاندنەوئى زەوى بۇ

**تۆرى دابەشكردى
ناوئوخواردنەو
لە ھەندى گەرەكدا
پىئوستى بەگۆرىن و
نۆزەنكردەنەو ھەپە**

بىتتە خوارەو، بەلام لىرەدا داواكارىن لە
حكومت و كايىنەى تازە بۇ خىزراكردى
كارو پىرۇژەكان و كەمبونەوئەى رۇتەن
دەسلاتەكانى دارايى و كارگىرى بە پىئى
پىئوست دابەزىتتە خوارەو بۇ ئەوئەى بتوانىن
زىاتر و باشتر و خىزراتر خزمەت بە خەلك و
ناوچەكان بەكەين.

يانەى وەرزشى سىمىل

سەبارەت بە وەرزش و يانەى سىمىل قايمقامى
قەزاي سىمىل وتى: لە لايەنى وەرزشەو
گرنگى بە سنوورەكەو وەرزشوانان دراوہ و
يارىگايەكى ھاوچەرخ و بەرفرەوانمان بۇ
درووستىكراوہ و چەند يارىگەيەكى بچووكيش
ھەپە، بەلام پىئوستىمان بە يارىگاي زىاتر
ھەپە و ئەو سال يانەى سىمىل توانى بگاتە
رېزى يانەى پلەى نايابەكان و داواكارىن
لەلايەنى پىئەندار باشتر زۇرتەر ھاوكارى
يانەى وەرزشى سىمىل و لاوانى سنوورى
قەزاكە بكرىت .

لەكۇتايدا قايمقامى قەزاي سىمىل وتى:
فرۇكەخانەى نىئودەولەتى دھۆك كە دەكەوتتە
سنوورى قەزاي سىمىل بەيەكىك لەو كارو
پىرۇژە دەسكەوتانە دادەنرىت كە گرپوتىنىكى
ئابورى و گەشتىبارى و كۆمەلايەتى بە
سنوورەكەو ھەموو كوردستان دەگەيەپىتت،
ھەرەھا لەبەرنامەدايە گەرچى فیتەرو
ئۆتۆمبىلەكان و پاسەكان كە ھاوولالتى
كلەپپەكى زۇريان كوردوۋە رىك بخرىتتەو ھەو جيا
بكرىتتەو لە دەرەوئەى شارۇچكەكە شونىنىكى
گونجاو بۇ خاۋەن كارو پىشەوەرەكان تەرخان
بەكەين . ھەرەھا ئىمە لە كارو پىرۇژەكانى
پەرەپىدانى پارىزگا زىاتر سوود وەرەگىرىن،
چونكە لە ئەولەويەت و كارو پىرۇژەكان
راوبۇچوونمان وەرەگىرىت، نالىين سوودمان
لە كارى وەزارەتەكان وەرەگرتوۋە، بەلام
سوودەكە كەمە و راى ئىمەش لەسەر جۆرى
پىرۇژەكان وەرناگىرىت.

زىلۇخاشاك بە كۆمبانياو كەرتى تايبەت
دراوہ و پۇژانە بەكارو ئىشى خۇيان
ھەلدەستن و كارگەى رىسايكلىنىش بۇ خۇ
رزگاركردن لە زىلۇخاشاكەكە لە ناوچەى
پىشەسازى (كاشىن) دامەزراوہ، بەلام
لەبارەى پاكوخاۋىنى ناو شارو گەرەكەكان
دەپىت ھاوولالتىيان زىاتر ھاوكارىن و

رېنمايەكانى پاكوخاۋىنى و پاراستنى
زىنگە لەبەر چاۋ بگرن، بەلام لە لايەنى
بەخىتكردى مەرۇمالات لە ناو سنوورى
شارەوانىەكانى سىمىل يەكىكە لە كىشەكان
و ھۆكارى پىسبون و بلاۋبونەوئەى بۇنى
ناخۇش و مىش و مەگەزن لە ناو گەرەك
و شوپنەكاندا و ماوہەكىشە لە ھەولتى ئەو
داين بە ھاوكارى ھەموو لايەنە پىئەندارەكان
ئەو كىشەپە چارەسەر بەكەين .

دابەزىنى دەسلاتە ئىدارى و دارايەكان

سەبارەت بە دابەزاندنى دەسلاتى ئىدارى
و دارايى قايمقامى قەزاي سىمىل وتى:
لە كايىنەى ۶ دا برىاردرا كە دەسلاتى
كارگىرى بۇ يەكە ئىدارىيەكانى قەزاو
ناحىەكان بىتتە خوارەو لەپاشان دەرەكوت
ئەو برىارە تەنبا نووسراۋىك و قسەبوو
و ھىچ دەسلاتىكمان نەدەيت بۇمان

**سوودمان لە كارى
وەزارەتەكان وەرگرتوۋە.
بەلام سوودەكە كەمە و
راى ئىمەش لەسەر جۆرى
پىرۇژەكان وەرناگىرىت.**

و ئىمە لەمبارەو بەھۆى نىكىمان لە
دھۆكەو زەرەمانكردوۋە، بەلام لە پلان و
بەرنامەى ۲۰۱۲ نەخۇشخانەپەكى گەرە
بۇ قەزاي سىمىل پەسندىكرا و زەوئەش لە
سنوورى شارەوانى تەناھى بۇ دابىنكرارەو.
لەبارەى ئەوئەى كە ھاوولالتىيان گلەپپان
لە نۇرىنگەى پزىشكانى كەرتى تايبەت
و دەرمانخانەكان ھەپە، ئىمە لە بارەى
دەرمانخانەكان پەپوئەندىمان بە سەندىكاي
پىئەندار كوردوۋە بەدواداچوونمان ئەنجامداوہو
بەردەوامىش دەپىن.

سەبارەت بە گلەپپى ھەندىك ھاوولالتى
لەسەر خاۋىنكردەنەوئەى ناو سەتتەرى
قەزاو ناحىەكان و كۆمەلگاكان قايمقامى
قەزاي سىمىل وتى: سستەمە كۇنەكەى
پاككردەنەوئەى زىل و خاشاك گۇرپدرارەو بە
سستەمى تازەو پاككردەنەو و گوازتنەوئەى

